

۱۰ فرهنگ ادبیات وهنر

ضمایر [من]

تمام شعرهای موحد

مجموعه شعرهای نوی سیدضیا موحد در قالب یک مجموعه منتشر می‌شود

کمتر به عنوان شاعر می‌شناسیمش؛ برای اهل فرهنگ ضیا موحد با اندیشه‌های فلسفی و تدریس در این رشته شناخته می‌شود،اما او شاعر است، چهار دفتر شعر دارد و هستند کسانی که وجهه شاعری موحد را قابل توجه می‌شمارند مانند جلال همایی که گویا در انجمن ادبی کلام، وجه شاعری ضیا را شایسته لقب «عجیب» دانسته است.

حالا از ضیا موحد یک مجموعه شعر منتشر می‌شود که شامل شعرهای نواست و سرودن آنها به دهه ۴۰ بازمی‌گردد. به عبارت دقیق‌تر آغاز سرایش شعرهای این مجموعه به حدود سال ۱۳۴۶، زمانی‌که او سرودن شعر نو را آغاز کرده برمی‌گردد و خودش می‌گوید تا پیش از این زمان (حدود سال ۱۳۴۶) شعر کلاسیک می‌سروده که آنها را از این مجموعه کنار گذاشته است. این شاعر و پژوهشگر ادبی با اعلام این خبر به ایسنا گفت: شش دفتر شعر داشتم و شعرهای دیگری هم متفرق بودند که البته **من** نتوانستم همه آنها را جمع‌آوری کنم اما تا جای ممکن این کار را انجام دادم.

موحد با بیان این‌که این مجموعه توسط انتشارات نیلوفر منتشر خواهد شد، این نکته را هم اضافه کرد که شعرهای این مجموعه به ترتیب تاریخ مرتب شده‌اند تا سیر تحول کارش برای کسی که می‌خواهد تحقیقی انجام دهد، نشان داده شود.

ضیا موحد سال ۱۳۲۱ در اصفهان متولد شده و دکترای الهیات و منطق دارد. او در دانشکده علوم دانشگاه تهران در رشته فیزیک و در یونیورسیتی کالج لندن در رشته فلسفه تحصیل کرده‌است.

موحد این روزها مدیر گروه منطق و عضو هیات‌امای انجمن حکمت و فلسفه ایران است و از این بابت می‌توان او را ریاضیدان، فیزیکدان و فیلسوفی نامید که شعر می‌گوید، پژوهش می‌کند، اهل ادبیات است و به بیان خلاصه ذهن منطقی و ذوق ادبی را همزمان دارد.

ازجمله دفترهای شعر سیدضیا موحد می‌توان به «غراب‌های سفید»، «نردبان اندر بیابان»، «مشتی نور سرد»، «و جهان آستان زاده شد» و «آب‌های مرده مروارید» اشاره کرد. موحد بارها جایزه کتاب سال را از آن خوده کرده است ازجمله برای مجموعه شعر «مشتی نور سرد» که سال ۱۳۸۱ جایزه تقدیری کتاب سال جمهوری اسلامی را برایش به ارمغان آورد.

موحد همچنین کتاب «شعر و شناخت» را سال ۱۳۷۷ منتشر کرده که یک پژوهش ادبی درباره شعر فارسی است و نیز پژوهش‌های دیگری ازجمله «دیروز و امروز شعر فارسی»، «البته واضح و مبهرن است که»، «تاریخ شفاهی ادبیات معاصر»، و «تک‌نگاری درباره سعدی». ضیا موحد در حوزه فلسفه و منطق هم آثاری تالیف و ترجمه کرده اما بدون تردید فلسفه تحلیلی مهم‌ترین درسی است که به شاگردانش ارائه داده است.

واقعه

گرمارودی و فولکس شهید رجایی

ادامه از صفحه ۹

تغییرات فکری این شاعر برجسته در ایام انقلاب به حدی بود که به فراخور اشعار تازه سروده‌اش، دوستانش نیز دستخوش تغییر شده‌اند. از جمله این دوستان، شهید رجایی بود که گرمارودی با او آنسی ویژه داشت. او خاطره‌ای از سفری با رجایی به قزوین دارد که بسیار خواندنی است: «سال ۵۴ یکی از بچه‌های حزب‌اللهی زیر شکنجه در زندان به شهادت رسید. در آن سال، رجایی هنوز دستگیر نشده بود. او به من گفت که شعری برای این شهید جوان -که کودک دو ساله‌ای از خود به یادگار گذاشته- بگو و ما را برای گرفتن مراسم ختم پنهانی در قزوین همراهی کن. رجایی در آن زمان يك فولکس قراضه داشت. من و او با آن اتومبیل راهی قزوین شدیم؛ در حالی که پیش از آن، مبارزان زیادی را برای شرکت در مجلس ختم دعوت کرده بودیم. البته فقط حدود ۸۰- ۷۰ نفر به آن مجلس آمده بودند.»

گرمارودی در ادامه شرایط برنامه را ترسیم می‌کند که نشان از خفکان شدیدی آن دوران است: «ما به سختی خودمان را به مجلس ختم رساندیم. خانه‌ها را پشت‌بام به پشت‌بام طی کردیم تا به منزل مورد نظر رسیدیم. من مثنوی «بهار خون» را برای این مجلس سروده بودم؛ شعر مفصلی که ظلم و ستم دستگاه پهلوی را مو به مو تصویر می‌کرد. وقتی من به این مصرع رسیدیم که می‌گفت «رسد روز خون تو را برچختن» جمعی از آن ۷۰- ۸۰ نفر انقلابی بلند شدند و رفتند. چنین جو پرخفکانی بر جامعه حاکم بود و آنها با این‌که مبارز بودند، نگران بودند مبادا حکومت روزی دستگیرشان کند و تاوان سختی برای شنیدن این شعر پس بدهند.»

«صد سال نقاشی در تهران» منتشر شد

سیدامیر سقراطی به‌منظور بازخوانی رخدادها، جریانات و بزنگاه‌های هنرهای تجسمی در صد سال اخیر پژوهشی درباره نقاشی در تهران گردآوری و منتشر کرده که به نقاشی از دوران قاجار تا دوران معاصر می‌پردازد. ایسنا خبر داده که این کتاب با نام «صد سال نقاشی در تهران» در ۲۲۸ صفحه در انتشارات علمی فرهنگی منتشر شده است.

گفت‌وگوبالادن طاهری،مدیر فیلمخانه ملی ایران به بهانه مرمت فیلم«گوزنها»

خانه‌ها محل نگهداری فیلم‌ها نیستند

❖ «نرم‌دیم و هلند هم رفیقیم!» پروزن سینمایی «نرم‌دیم و گوٰله (گلوله) هم خوردیم»، می‌تواند دیالوگ احتمالی شخصیت سید در «گوزنها» باشد، وقتی خبر اکران نسخه باکیفیت و مرمت‌شده این فیلم ماندگار و تحسین‌شده مسعود کیمیایی را در جشنواره روتردام هلند می‌شنود! حالا پس از قریب نیم‌قرن، آوازه رفاقت اینجایی سید و قدرت به آن سوی مرزها رسیده، آن هم به مدد پیشرفت تکنولوژی و عزم و اراده و همتی مثال‌زدنی و البته عشق به سینما. خوشبختانه چند سالی است که فیلم‌های شاخص و ماندگار سینمای ایران، هم در داخل و هم در خارج از کشور، مرمت و بازسازی می‌شوند و تماشای نسخه‌های بسیار باکیفیت آنها، حکم غبارزدایی اساسی از تاریخ را دارد. برای شیفتگان سینما که سال‌ها عادت کرده‌بودند نسخه‌های بی‌کیفیت فیلم‌های ایرانی را ببینند و چهره‌های سید و قدرت و مش حسن و آقای حکمتی و هاشم و اتابک و ... را از لابه‌لای انبوه خط‌وخش‌ها و قاب‌های محو و رنگ و رو رفته حدس بزنند، حالا فرصتی برای تاز کردن دیدارها پیش آمده، آن هم با وضوح چشمگیر و جلوه‌های درخشان تصویری و کیفیت‌های بلوری (blu-ray) و قول اچ‌دی و ۱۰۸۰.

سال گذشته بود که نسخه باکیفیت «شطرنج باد» به کارگردانی محمدرضا اصلانی که توسط بنیاد مارتین اسکورسیزی مرمت شده بود، به دست علاقه‌مندان سینما رسید که هیچ ربطی به آن نسخه بی‌بنیه و مهجور قبلی نداشت. در سال‌های اخیر هم به همت فیلمخانه ملی ایران و تلاش کارشناسان ایرانی، برخی فیلم‌های مهم سینمای قبل و بعد از انقلاب که نسخه‌های بی‌کیفیتی داشتند، مرمت شدند و جلوه تازه‌ای یافتند. بعضی از این فیلم‌ها همچون خانه خدا (ابوالقاسم رضایی)، یک اتفاق ساده (سهراب شهید ثالث)، باد صبا (آکبر لاموریس)، گاو (داریوش مهرجویی)، ناخدا خورشید (ناصر تقوایی)، با ضامن آهو (پرویز کیمیای)، اربعین (ناصر تقوایی)، بازمانده (سیفا... داد)، دوتده (امیر نادری)، دیده‌بان (ابراهیم حاتمی‌کیا)، طلسم (داریوش فرهنگ)، جاده‌های سرد (مسعود جعفری جوزانی) و پرده آخر (اروژ کریم‌مسیحی) در چند سال اخیر در جشنواره جهانی فیلم فجر و در بخش «نمایش فیلم‌های کلاسیک مرمت‌شده» به نمایش درآمدند.

نمایش نسخه باکیفیت و کامل فیلم گوزنها و قبل‌تر انتشار نسخه مرمت‌شده شطرنج باد و مرمت برخی دیگر از آثار سینمایی که به یک روند مثبت تبدیل شده، بهانه‌ای شد تا در گفت‌وگو بالادن طاهری، مدیر فیلمخانه ملی ایران و مرکز اسناد و آثار تصویری کشور، به فعالیت‌های این مجموعه و موضوع مرمت فیلم‌های ارزشمند تاریخ سینما بپردازیم که یکی از ضرورت‌های اساسی در زمینه فرهنگ‌وهنر است.

❖ **اقدام ارزشمند مرمت فیلم‌های مهم قدیمی سینمای ایران توسط فیلمخانه ملی ایران از چه زمانی کلید خورد و اجرایی شد؟**

بدیهی است که عملیات مرمت در فیلمخانه‌ها، همواره با نگهداری عینین شده‌است. بنابراین باید گفت مرمت فیلم‌های آسیب‌دیده از اولین روز حیات مجدد فیلمخانه ملی ایران و مرکز اسناد و آثار تصویری کشور یعنی نیمه نخست سال ۱۳۶۳ شروع شد. از زمان پیدایش تصویر متحرک تا ظهور ویدئو، مهم‌ترین مبنا برای نگهداری تصاویر متحرک فیلم بوده‌است، اما نوار سلولوئید به دلیل ساختار و کیفیت شیمیایی مواد تشکیل‌دهنده‌اش با هر میزان دقت و تجهیزاتی که نگهداری شود، روند نابودی و

شرکت در مسابقه داستان نویسی شهید باقری تمدید شد

نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در پی استقبال علاقه‌مندان به شرکت در نخستین فراخوان داستان کوتاه با موضوع «زندگی و شخصیت شهید حسن باقری»، مهلت شرکت در این رویداد فرهنگی را تا سوم خردادماه تمدید کرد. روابط‌عمومی نهاد خبر داده که علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام و ارسال اثر می‌توانند از طریق پایگاه اینترنتی سماک به نشانی www.samakpl.ir اقدام کنند.

همچون میراث ملی

از آنجا که در عصر اطلاعات و فناوری، اسناد و آثار شنیداری و دیداری بخشی از ثروت‌های ملی و اموال عمومی هر سرزمینی محسوب می‌شوند و لا‌جرم باید همچون سایر میراث ملی حفظ، نگهداری و با امانت و مراقبت کافی به نسل‌های بعدی منتقل شود، فیلمخانه‌ها تاسیس شده‌اند؛ همان‌گونه که موزه‌ها بنا شده‌اند تا جایگاه حفظ و نگهداری آثار و اشیای باستانی کشورها باشند.

فعالیت و تلاش مستمر فیلمخانه‌ملی ایران برای گردآوری، حفظ، مرمت و عرضه مواد تصویری، به مثابه بخش پراهمیتی از میراث فرهنگی ایران گام اساسی و بسیار مهمی محسوب می‌شود. این فعالیت و تلاش از یک سو برای کشف و دستیابی به فیلم‌های گمشده و همچنین پوسترها، عکس‌های صحنه و دیگر اسناد مربوط به سینمای ایران بوده‌است، و از دیگر سو اتخاذ روش‌های علمی و بین‌المللی برای طبقه‌بندی، سازماندهی اطلاعات، ایجاد شرایط محیطی مناسب تر و ایمن برای نگهداری اسناد و البته تدوین ضوابط علمی و کاربردی به منظور استفاده صحیح از مواد موجود در این گنجینه‌ملی.

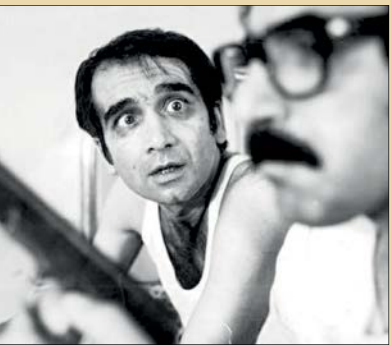
گردآوری تعداد قابل توجهی از آثار میراث دیداری و شنیداری ملی در چند دهه اخیر و روند رو به تصاعد تولید فیلم‌های دیجیتال وظایف خطیر دیگری را پیش روی فیلمخانه‌ملی ایران قرار داده که مهم ترین آنها مرمت آثاری است که به دلیل ساختار و کیفیت شیمیایی مواد تشکیل‌دهنده، نگهداری در شرایط نامطلوب و یا نمایش‌های مکرر دچار تخریب فیزیکی شده‌اند. این روند که از مدتی پیش آغاز شده، فرآیندی است بسیار پرهزینه و دقیق که نیاز به دانش، سرمایه و فناوری بسیار پیشرفته دارد و اگر چه به دلیل حجم گسترده فیلم‌ها، محدودیت امکانات فنی، مالی و نیروهای متخصص به کندی پیش رفته اما تاکنون دستاوردهای مهم و ارزشمندی به همراه داشته‌است.

❖ **هزینه مرمت آثار چقدر است به‌طور متوسط و معمول؟**
واضح است که حفظ، مرمت و احیای میراث تصویری که در گنجینه‌ملی ایران نگهداری می‌شود، کاری بسیار پرهزینه و دقیق و نیازمند دانش، سرمایه و فناوری بسیار پیشرفته‌است. همچنین به‌دلیل حجم انبوه این فیلم‌ها لازم است که این دانش و فناوری در دسترس متخصصان همین مرز و بوم باشد. بنابراین تلاش شد که به جای ارسال نسخه‌های فیلم‌های آسیب‌دیده به خارج از کشور برای احیا و بازیابی، تجهیزات، امکانات و دانش احیای دیجیتال اسناد دیداری و شنیداری در ایران فراهم شود. خوشبختانه چند سالی است که این امکانات و دانش فنی آن در ایران فراهم شده و به‌مرور کار مرمت دیجیتالی فیلم‌های مهمی از تاریخ سینمای ایران انجام شده و تعداد بیشتری در مرحله انجام است که این موضوع علاوه بر تأمین امنیت فیلم‌ها، عملا سبب صرفه‌جویی در هزینه و پیشگیری از خروج ارز از کشور شده‌است.

❖ **احیانا کمک مالی هم از خانه سینما یا سازمان سینمایی دریافت می‌کنید؟ در این خصوص رتیب بودجه‌ای برای این امر تعیین شده‌است؟**

فیلمخانه‌ملی ایران از نظر ساختار تشکیلاتی، زیرمجموعه سازمان امور سینمایی و سمعی و بصری است. بنابراین در راستای سیاست‌ها و برنامه‌های آن سازمان هر ساله بودجه و امکانات مالی تخصیص داده می‌شود. البته

رسوایی سار

جهانی بسیار کوشید و حاصل کارش در معرفی آثار شاخص جدی در نگاه تازه و متفاوت به فیلم‌های سینمای هنری و ما درباره سینمای ایران، او درباره موفقیت گوزنها در خارج و حال ساخته مسعود کیمیایی تردید داشت. چند نما تصحیح و ارزش‌های مسلم فیلم را در مواجهه با هر مخاطب به گفته حسنی نسب، نسخه‌ای که به همت خوشبخت نمایش درمی‌آید، از یک پرینت ۳۵ میلی‌متری به شدت آف، حتی نماها و صحنه‌های قیلا حذف شده هم به آن اضافه توسط ساواک و دستگاه سانسور وقت هم به لطف فیل در تردام شامل این پایان آرتزانتیو هم خواهدبود.»

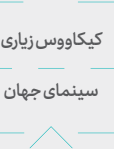
کارهای پس تولید بتمن در حالی با سرعت شروع شده که قرار است برای مارس ۲۰۲۲ روی پرده سینماهای جهان برود.

مت ریوز، کارگردان فیلم و همکارانش در جلو و پشت دوربین در حالی سر صحنه فیلمبرداری حاضر شدند که به‌دلیل بیماری کرونا مجبور به رعایت دقیق پروتکل‌های بهداشتی بودند. با این حال، او اعلام کرد با وجود کووید-۱۹ توانسته فیلم را آن‌گونه که می‌خواسته فیلمبرداری کند و کرونا نتوانسته تداخل زیادی در کار ساخت فیلمش ایجاد کند. این در حالی است که کرونا باعث شد تا چند بار کار فیلمبرداری بتمن متوقف شود. به گفته ریوز: «فیلمبرداری بلاک باستری در حد و اندازه بتمن، بسیار مشکل است و با اضافه شدن مصیبتی مثل کرونا، کار باز هم مشکل‌تر می‌شود. ما زیر سایه تهدید کرونا کارمان را با موفقیت به انجام رساندیم و خوشحالم

پایان کار قطعی «بتمن»

نسخه تازه مارس ۲۰۲۲ اکران می‌شود

❖ کار فیلمبرداری نسخه تازه «بتمن» تمام‌شد اما این فیلم تا آماده نمایش شود هنوز راه درازی پیش روی خود دارد. رابرت پاتینسن، بازیگر نقش شخصیت بتمن می‌گوید کار او و همکارانش در جلوی دوربین تمام شده، اما صحنه‌های زیادی باید با کمک کامپیوتر و فناوری‌های نوین دیجیتالی خلق شود. مدیران شرکت برادران وارنر اعلام کرده‌اند بیش از ۴۰ درصد از صحنه‌های این اکشن ابرقهرمانانه نیاز به جلوه‌های ویژه پیشرفته کامپیوتری دارد.

که در طول فیلمبرداری کسی از همکارانمان از این بیماری آسیب ندید. در این رابطه باید از مدیران برادران وارنر تشکر کنم که مراقب و نگران سلامت کادر سازنده بودند. تولید بتمن در چنین دوران سختی نشان داد که اگر همه دست به دست هم بدهند و پروتکل‌ها را رعایت کنند، می‌توان زیر یک سقف جمع شد و به کار تولید فیلم ادامه داد. ما صحنه‌های بدلکاری زیادی داشتیم که در امنیت کامل فیلمبرداری شد.»

رسانه‌ها به این نکته اشاره می‌کنند که ماه مارس سال گذشته، کار فیلمبرداری بتمن به مدت شش ماه متوقف شد. در آن زمان، کرونا در سراسر جهان بیداد می‌کرد و بسیاری از هنرمندان به‌دلیل ترس از بیماری حاضر به حضور سر صحنه فیلمبرداری کارهای جدیدشان نبودند. ماه سپتامبر گذشته هم در جریان فیلمبرداری بتمن ناگهان